

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичної реабілітації

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії

Сергій РОКУТОВ

«14» червня. 2023 р.

**Р о б о ч а   п р о г р а м а   н а в ч а л ь н о ї
д и с ц и п л і н и**

ВК 2 КЛАСІЧНІ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ ФІЗІОТЕРАПІЇ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Магістр

(ступень вищої освіти)

галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	227 «Фізична терапія, ерготерапія»
спеціалізація	227.1 Фізична терапія
освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
факультет	Фізична реабілітація
вид дисципліни	Вибіркова

2023/2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – Класичні та сучасні методи фізіотерапії для здобувачів ступеню вищої освіти **магістр**, галузі знань – **22-«Охорона здоров'я»**, спеціальності **227- Фізична, терапія, ерготерапія**.

Розробники:

доцент, к.мед.н. Толстикова Т.М.

Робоча програму схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, факультету фізичної реабілітації, Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол №19 від 14.06.2023

Зав. кафедри

Сергій РОКУТОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)		
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)	Спеціальність (професійне спрямування): <u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u> Спеціалізація: 227.01 «Фізична терапія»	Рік підготовки:	
		1-й	0-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		1-й	0-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 8	Ступінь вищої освіти: <u>«Магістр»</u>	Лекції	
		20 - год.	0 - год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		0 - год.	0 - год.
		Самостійна робота	
		80 год.	0 год.
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: навчити здобувачів теорії та практиці використання класичних та сучасних методів фізіотерапії в системі фізичної терапії хворих при захворюваннях внутрішніх органів

Завдання викладання дисципліни:

- сформуванню у здобувачів знання про інноваційні технології у фізіотерапії,
- Навчити здобувачів обґрунтовано застосовувати фізичні методи реабілітації з урахуванням механізму дії, показань і протипоказань при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів, опорно-рухового апарату, центральної і периферичної нервової системи.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

ЗК 2. Здатність порівнювати, пояснювати, узагальнювати, критично оцінювати факти та діяльність людей, опираючись на здобуті знання, власну систему цінностей, з позиції загальнолюдських й національних цінностей

ЗК 11. Здатність працювати автономно, виявляючи ініціативу та генеруючи нові ідеї (креативність).

ФК 4. Здатність використовувати спеціальне обладнання, інвентар та інші сучасні технологічні засоби у фізичній терапії, ерготерапії.

ФК 5. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань, знання при: захворюваннях нервової системи, внутрішніх органах, захворюваннях і травмах опорно-рухового апарату та інших нозологіях.

ФК 9. Здатність самостійно проводити оцінку функціональної здатності до активності/діяльності клієнта. Інформування, інструктаж, керівництво та навчання клієнта, його близьких, а також представників інших професійних груп.

ФК 14. Здатність обґрунтовано застосовувати фізичні методи реабілітації з урахуванням механізму дії, показань і протипоказань при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів, опорно-рухового апарату, центральної і периферичної нервової системи.

ФК 16. Здатність визначати загальні підходи до вибору необхідної методики при захворюваннях внутрішніх органів: лікувальної фізичної культури; класичного та лікувального масажу; фізіотерапевтичних заходів.

ПНР 2. Знання фахової лексики, спеціальної термінології, мовленнєвих стратегій у сфері професійної комунікації.

ПНР 6. Дотримуватись санітарно-гігієнічних вимог до процесу фізичної терапії, ерготерапії; до технічного обладнання та інвентарю, який використовується у фізичної терапії, ерготерапії. Правил встановлення та експлуатації обладнання; техніка безпеки та охорони праці.

ПНР 8. Враховувати основні закономірності впливу і проведення занять з ЛФК та фізіотерапії в реабілітаційному періоді при захворюваннях внутрішніх органів, нервової та опорно-рухової систем з використанням сучасних засобів і методів фізичної терапії на госпітальному, поліклінічному та санаторному етапах, забезпечувати можливості більш повного усунення обмежень життєдіяльності, викликаних порушенням здоров'я.

ПНР 16. Застосовувати класичні методи фізіотерапії, які використовуються в клініці, інноваційні технології у фізіотерапії.

ПНР 18. Знання наукових передумов для використання фізичних чинників у реабілітації, основні положення профілактичної реабілітації, сучасний рівень її розвитку в нашій країні, вміст, структуру, функції, принципи, методичні основи фізичної реабілітації хворих при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів.

ПНР 19. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у фізичній терапії, ерготерапії.

По закінченні вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- класичні методи фізіотерапії, які використовуються в клініці
- інноваційні технології у фізіотерапії;
- засоби високотехнологічних методів фізіотерапії;
- показання та протипоказання до застосування фізіотерапевтичних процедур, їх поєднання

і послідовність застосування

- методики проведення процедур
- реакції організму на дію фізіотерапевтичних процедур

Студент повинен **вміти:**

- використовувати знання про класичні та сучасні методи фізіотерапії при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів, опорно-рухового апарату, центральної і периферичної нервової системи

- визначити доцільні високотехнологічні методи фізичними факторами при тих чи інших захворюваннях,

- скласти оптимальний для реабілітації хворого фізіотерапевтичний комплекс при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів, опорно-рухового апарату, центральної і периферичної нервової систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Класичні методи фізіотерапії при захворюваннях внутрішніх органів

Тема 1. Класичні методи фізіотерапії в клініці внутрішніх хвороб

Змістовий модуль 2. Класичні методи фізіотерапії при захворюваннях інших органів та систем

Тема 2. Класичні методи фізіотерапії при захворюваннях нервової системи та захворюваннях опорно-рухового апарату

Змістовий модуль 3. Фізіотерапія в геріатрії. Хронофізіотерапія

Тема 3. Особливості фізіотерапії у хворих похилого та старечого віку. Правила застосування фізичних факторів в геріатрії

Тема 4. Основи хронофізіотерапії при найбільш поширених захворюваннях.

Змістовий модуль 4. Сучасні методи фізіотерапії

Тема 5. Основні тенденції розвитку нових фізіотерапевтичних технологій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Класичні методи фізіотерапії при захворюваннях внутрішніх органів												
Тема 1. Класичні методи фізіотерапії в клініці внутрішніх хвороб	30	8	8			14						
Змістовий модуль 2. Класичні методи фізіотерапії при захворюваннях інших органів та систем												
Тема 2. Класичні методи фізіотерапії при захворюваннях нервової системи та захворюваннях опорно-рухового апарату	30	4	4			22						
Змістовий модуль 3. Фізіотерапія в геріатрії. Хронофізіотерапія												
Тема 3. Особливості фізіотерапії у хворих похилого та старечого віку. Правила застосування фізичних факторів в геріатрії	30	2	2			26						
Тема 4. Основи хронофізіотерапії при найбільш поширених захворюваннях.	30	2	2			26						
Змістовий модуль 4. Сучасні методи фізіотерапії												
Тема 5. Основні тенденції розвитку нових фізіотерапевтичних технологій.	30	4	2			24						
Всього годин	120	20	18			82						

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класичні методи фізіотерапії при захворюваннях органів дихання	2
2	Класичні методи фізіотерапії кардіологічних хворих	2
3	Класичні методи фізіотерапії гастроентерологічних хворих	2
4	Методи фізіотерапії при захворюваннях нервової системи	2
5	Методи фізіотерапії при захворюваннях опорно-рухового апарату	2
6	Особливості фізіотерапії у хворих похилого та старечого віку. Правила застосування фізичних факторів в геріатрії	2
7	Основи хронофізіотерапії при найбільш поширених захворюваннях.	2
8	Методи локальної та повітряної кріотерапії у реабілітації хворих	2
9	Мікрополяризація, функціональне біокерування із зворотним зв'язком	2
10	Посилена зовнішня контрпульсація, м'язова контрпульсація, ударно-хвильова терапія в кардіології	2
		20

6. Темати практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класичні методи фізіотерапії при захворюваннях органів дихання	2
2	Класичні методи фізіотерапії кардіологічних хворих	2
3	Класичні методи фізіотерапії гастроентерологічних хворих	2
4	Методи фізіотерапії при захворюваннях нервової системи	2
5	Методи фізіотерапії при захворюваннях опорно-рухового апарату	2
6	Особливості фізіотерапії у хворих похилого та старечого віку. Правила застосування фізичних факторів в геріатрії	2
7	Основи хронофізіотерапії при найбільш поширених захворюваннях.	2
8	Методи локальної та повітряної кріотерапії у реабілітації хворих	2
9	Мікрополяризація, функціональне біокерування із зворотним зв'язком	2

10	Посилена зовнішня контрпульсація, м'язова контрпульсація, ударно-хвильова терапія в кардіології	2
		20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Принципи поєднаного застосування магнітотерапії, УВЧ та ДМВ при захворюваннях бронхолегеневої системи	8
2	Комплекс фізіотерапевтичних процедур при ішемічній хворобі серця з урахуванням принципів поєднання і послідовності	8
3	Обґрунтування комплексу фізіотерапевтичних процедур при артриті у хворих похилого віку	7
4	Обґрунтування комплексу фізіотерапевтичних процедур при захворюваннях серцево-судинної системи у хворих похилого віку	8
5	Обґрунтування комплексу фізіотерапевтичних процедур при захворюваннях серцево-судинної системи з урахуванням добової та сезонної варіабельності основних фізіологічних показників та чутливості організму до дії фізичних факторів в різні періоди доби та року.	8
6	Обґрунтування комплексу фізіотерапевтичних процедур при церебральному атеросклерозі у хворих похилого віку з урахуванням добової та сезонної варіабельності основних фізіологічних показників	8
7	Принципи застосування транскраніальної низькочастотної та імпульсної магнітотерапії головного мозку	7
8	Принципи застосування селективної фототерапії та біокерованої аероіонотерапії	7
9	Принципи застосування озонових ван	7
10	Принципи застосування холодної плазма терапії та NO-терапії	7
11	Принципи застосування МЕШ-небулайзерної інгаляційної терапії.	7
	Разом	82

8. Методи навчання

- Лекції
- Практичні заняття
- Самостійні заняття

9. Методи контролю

- Поточний контроль: перевірка конспектів, виконання письмових завдань для самостійної роботи, співбесіда.
- Підсумковий контроль: залік (у формі усної співбесіди за темами курсу).

Підсумкова кількість балів за кредит визначається, як сума балів за результатами поточного контролю плюс бали самостійної роботи.

Орієнтований перелік питань, які визначаються як питання поточного та семестрового контролю.

1. Локальна повітряна кріотерапія: механізми дії, показання, протипоказання, методика.
2. Загальна повітряна кріотерапія: механізми дії, показання, протипоказання, методика.
3. Принципові відмінності лікувального застосування загальної та локальної кріотерапії.
4. Посилена зовнішня контрпульсація: уявлення про метод, принцип методу, механізм дії.
5. Показання та протипоказання до застосування посиленої зовнішньої контрпульсації.
6. Поняття про м'язову контрпульсацію, показання та протипоказання до її застосування.
7. Поняття про зовнішню контрпульсацію, механізми дії, показання до застосування.
8. Поняття про кардіологічну ударно-хвильову терапію
9. Поняття про мікрополяризацію: принцип методу, свідчення.
10. Протипоказання до використання мікрополяризації.
11. Механізми дії мікрополяризації.
12. Поняття про функціональне біоуправління зі зворотними зв'язками (БОЗ), принцип методу, показання для його використання.
13. Умови для відбору хворих на біоуправління із зворотними зв'язками (БОЗ).
14. Протипоказання до використання методу функціонального біоуправління із зворотними зв'язками (БОЗ).
15. Гострий бронхіт. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
16. Хронічний бронхіт (ХОЗЛ). Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
17. Бронхіальна астма. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
18. Пневмонії. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
19. Ішемічна хвороба серця. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
20. Ревматизм. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
21. Міокардит. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
22. Гіпертонічна хвороба. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
23. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
24. Хронічний гастрит. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
25. Виразкова хвороба. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
26. Захворювання печінки та жовчовивідних шляхів. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
27. Синдром подразненого кишечника. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
28. Порушення мозкового кровообігу. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
29. Захворювання та травми периферичних нервів. Фізіотерапія та фізіопрофілактика.
30. Фізіотерапія при забитих місцях
31. Фізіотерапія при травмах зв'язок та м'язів
32. Фізіотерапія при переломах кісток
33. Фізіотерапія при вивихах суглобів
34. Правила призначення фізичних факторів у геріатрії
35. Особливості застосування методів апаратної фізіотерапії у хворих похилого та старечого віку
36. Поняття про хронофізіотерапію.
37. Загальні уявлення про біоритми
38. Хронофізіотерапія при церебральному атеросклерозі
39. Хронофізіотерапія при ІХС
40. Хронофізіотерапія ревматоїдного артрити
41. Хронофізіотерапія при дискінезіях жовчовивідної системи
42. Сезонна оптимізація фізіотерапії (превентивна фізіотерапія)

43. Підходи до скорочення термінів адаптації хворих на ІХС до зміни кліматогеографічних умов.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Завдання	Мінім. к-сть балів	Макс. к-сть балів
Кількість балів за змістовий модуль 1 (тема 1)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 2 (тема 2)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 3 (теми 3,4)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 4 (теми 5)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Залік (середній арифметичний бал за змістовий модуль 1, 2, 3, 4).	60	100

ПРИМІТКА: кількість нарахованих балів, які отримують здобувачі за формами поточного контролю, визначається в залежності від складності змісту окремих тем кожного змістовного модулю (мінімальна та максимальна кількість балів наведені у таблиці).

10. 1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програма дисципліни
2. Конспекти лекцій
3. Тестові завдання
4. Мультимедійні засоби.
5. Навчальний посібник «Класичні та сучасні методи фізіотерапії» Майкова Т.В., Толстикова Т.М., Афанасьєва О.С. – Дніпропетровськ. – Журфонд. – 2015. – 235 с.

12. Рекомендована література Базова

1. Класичні та сучасні методи фізіотерапії» Майкова Т.В., Толстикова Т.М., Афанасьєва О.С. – Дніпропетровськ. – Журфонд. – 2015. – 235 с.
2. Фізіотерапія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Федорів Я.-Р. М. [та ін.] за ред. акад. Укр. акад. наук, проф. Я.-Р. М. Федоріва ; Львів. нац. мед. ун-т ім. Л. : Магнолія 2011. - 558 с.
3. Самосюк І.З., Парамончик В.М., Губенко В.П. та ін. Фізіотерапевтичні та фізіопунктурні методи і їх практичне застосування. Навчально-методичний посібник. 2-е вид., доп. – К.: Купріянова О.О., 2004. -316 с.

Допоміжна

1. Використання кліматичних факторів в комплексі санаторно-курортного лікування. За редакцією Л.І. Фісенко – К.: «Купріянова», 2005. -256 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Рекомендована література.
2. Internet – віртуальні (мережеві, електронні) бібліотеки, онлайнві журнали, бази знань з дисципліни.

Викладач

Толстикова Т.М.

Завідувач кафедри

Рокутов С.В.